

toges sammen og derefter tages ud igjen, saa ødelægger man fra først af en indgaaende Behandling og Forhandling med det paagjældende grundlovstro Ministerium, thi vi maa jo erindre, at af 36 saadanne Forhandlinger er i over 30 Tilfælde flydt Finantslove, der egentlig saa godt som i Alt have været, saaledes som de ere gaaede ud fra denne Forhandling. Det hidtillværende konstitutionelle Liv taler altsaa slet ikke for, at der altid skal være Fællesudvalg og jeg tror derfor ikke, at denne Bestemmelse er praktisk rigtig. Med Hensyn til Forslaget om § 49 ser jeg særdeles vel, at det i 4—5 Punkter i sit Indhold er en bestemt Indsigelse imod Ministeriets Optraeden med Hensyn til foreløbige Love, men efter mit Skøn fører det ikke til — jeg skal ikke gaa dybere ind paa Enkelthederne — at den gamle § 25 bliver staaende i den Forstaaelse, hvori den er givet, og med den Mand, hvori den er brugt, lige til det nuværende Ministerium kom. Jeg kommer saaledes, med al Anerkjendelse af det ærede Medlems Hensigt og det ærede Medlems Følelse for den nuværende Strid, tilbage til det principielle Standpunkt. Tiden er ikke for en Grundlovsforandring og Tiden er mindst for nogen Grundlovsforandring, der paa nogen Maade vækker den Ret, vi have. Vi have Ret til at faae en Grundlovsforandring en Gang, men i en anden Retning, dertil er Tiden ikke nu; hvad vi i saa Henseende behøve, vil Tiden senere vise; for Tiden er det ene Fornødne, at alle grundlovstro Mænd samles om det ene Fornødne, en grundlovstro Regjering, med hvilken vi kunne forhandle i Landssting og Folkething om Landets Anliggender.

Monrad: Jeg skal ikke dvæle ved det tredje Forslag, men gjøre en Bemærkning om det andet Forslag. Jeg finder den Maade meget interessant, hvorpaa den høitærede Forslagsstiller har søgt at løse Banffelighederne, naar Thingene ikke kunne blive enige om en Finantslov. Hvad gjør han saa? Saa henvender han sig til Fortiden, maner frem en Enighed, der har fundet Sted i Fortiden, maner den op fra det Døde, gjør den levende, og lader den være afgjørende; det er jo for saa vidt meget interessant. Nu kan man ikke blive enig om Noget, vel, saa tager man en Enighed, som har fundet Sted i Fortiden, den tage vi frem, og den gjøre vi gjældende. Det forekommer imidlertid mig, at hvis man overhovedet vil have en Grundlovsforandring, da vilde det være langt lettere at sige, dersom Thingene ikke blive enige om Finantsloven, er Regjeringen bemyndiget til at udstede en Finantslov, hvori der dog

ikke skal optages noget Beløb, hvorom ikke begge Thing ere enige. Derved vilde man efter mit Skøn komme ud over alle Banffeligheder, og derved vilde tillige det blive Tilfældet, at naar et af Thingene havde nægtet hele Finantsloven, saa fulgte deraf kun, at saa kunde der heller ikke udstedes nogen Finantslov; thi saa havde de heller ikke bevilget Noget. Thi det maa vi huske paa, at efter dette Forslag vilde, selv naar dette Thing aldeles har nægtet en Finantslov, den Enighed, der fandt Sted for et Aar siden, leve op, og der vilde kunne blive en Finantslov. — Det første Forslag med Hensyn til provisoriske Love finder jeg særdeles interessant. Det er uregtelig en Gjenstand, der fortjener en særlig Opmærksomhed; thi vi leve jo i de provisoriske Loves Tid, det er dem, vi leve af, og det kunde derfor være ret hensigtsmæssigt at tænke paa at bringe lidt Orden i dem, for at man ikke skulde kunne gaa frem aldeles efter sit eget Hoved med dem. Det forekommer mig imidlertid, at Forslaget maaste kunde affattes paa en lidt forskjellig Maade; det forekommer mig ikke, at det er nødvendigt at fremstille det som en Grundlovsforandring, men maaste som et Ufsnit af en Lov om Ministeransvarlighed. Man kunde for at tage det første Punkt sig saaledes: Er den foreløbige Lov ikke forelagt 14 Dage efter den næstfølgende Rigsdags Sammentræden, er den bortfalden, og den Minister, der ikke har forelagt den, har sit Embede forbrudt. Saaledes kunde man tage alle de foreslaaede Bestemmelser og dertil knytte Straffebestemmelser. Det er virkelig paa Tide, at man ser at komme ind paa en Ministeransvarlighedslov, og jeg ser ikke, at der vil være Noget til Hinder for at give det den Form. I det Hele taget kan jeg ikke ønske nogen Forandring med Hensyn til Finantsloven i de nu gjældende Bestemmelser; det er min Følelse i høi Grad imod med alle disse Forsøg paa at komme ud af det, uagtet man ikke er enig; nei, man skal blive enig, og det er Ministerens Kunst at bringe Thingene til Enighed, og det er Hs. Majestæts store Opgave at vælge Ministre, der formaa at tilvejebringe Enighed mellem Thingene. Det er denne Fordring, der ligger i Grundloven, og det maa jeg dog tillade mig at have en Mening om, hvorledes Grundloven har tænkt sig denne Mening. Denne Mening ligger i Grundloven, det er en af disse Hovedbetingelser for Grundlovens Virksomhed, og den skal man derfor ikke se at komme bort fra ved at forudsætte, at de ikke kunne blive enige. Ministeriet vil dog blive ved at regjere, og saa maa vi se at faae Noget lavet saa godt vi formaa. Forjaavildt man gif ind paa en